
FOLKETINGET

Europaudvalget og Socialudvalget

EU-konsulenten

EU-note

Til: Udvalgenes medlemmer
Dato: 3. december 2012

Kommissionen foreslår en ny Fond for Socialt Dårligst Stillede

Sammenfatning

Kommissionen har den 24. oktober 2012 foreslået, at der oprettes en ny fond, der skal yde støtte til uddeling af fødevarer og elementære forbrugsgoder til særligt udsatte personer i EU-landene. Fonden skal have et samlet budget på 2,5 mia € over 7 år. Forslaget er delvis en videreførelse af en program for uddeling af fødevarer til socialt udsatte, som udløber i 2013.

Fristen for at fremsætte en begrundet udtalelse er 26. december 2012.

Europa-Kommissionen fremsatte den 24. oktober 2012 et forslag om en Europæisk fond, som i perioden 2014-2020 skal yde bistand til personer i EU, som lever i risiko for fattigdom eller social udstødelse¹.

Baggrunden for forslaget

Forslaget er delvis en videreførelse af et eksisterende EU-program for uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer. Programmet blev oprindeligt oprettet i 1987, på et tidspunkt, hvor der i EU var en stor overproduk-

¹ KOM (2012) 0617.

tion af landbrugsvarer, som landmændene kunne sælge til EU's interventionslagre (de såkaldte overskudslagre). For at undgå at destruere fødevarerne besluttede EU, at landbrugsprodukterne skulle uddeles til de fattigste borgere i EU.

Med tiden blev programmet en vigtig forsyningskilde for de hjælpeorganisationer, der står for uddelingen af fødevarer til socialt udsatte i EU. Så da overskudslagrene i løbet af 00'erne blev tømt, bl.a. som følge af øget efterspørgsel på verdensmarkedet og reformer af EU's landbrugsordninger, var det stadig stor efterspørgsel efter fødevarerne hos disse organisationer.

På den baggrund foreslog Kommissionen i 2010 en ændring af landbrugsordningerne, som indebar, at EU skulle kunne opkøbe landbrugsprodukter på markedet med henblik på uddeling til de socialt dårligst stillede².

En række EU-lande, herunder Danmark, var imod forslaget. Endvidere fremsendte Folketinget og en række andre nationale parlamenter (Frankrigs Senat, Sveriges Riksdag, Hollands Senat og UK House of Lords) begrundede udtalelser til Kommissionen, hvori de gjorde gældende, at forslaget stred mod nærhedsprincippet. Den danske regering forsøgte også at få forslaget nedstemt i Rådet, men forslaget blev i februar 2012 endeligt vedtaget. Programmet løber indtil udgangen af 2013.

Folketingets begrundede udtalelse kan læses her:

<http://www.euo.dk/upload/application/pdf/8af5e362/20100486bilag1NY.pdf>

Hvad indeholder forslaget?

Kommissionen foreslår, at der oprettes en ny fond, der skal yde støtte til uddeling af fødevarer og elementære forbrugsgoder til særligt udsatte personer i EU. Fonden skal være en del af den Europæiske Socialfond og er derfor – i modsætning til tidligere - helt adskilt fra EU's landbrugspolitik. Fonden skal gælde for perioden 2014-2020 og forhandlingerne om fonden falder derfor sammen med forhandlingerne om EU's flerårige finansielle rammebudget for 2014-2020. Der er afsat 2,5 mia. € til fonden for hele den 7-årige periode.

Efter forslaget er det **EU-landene selv, der fastlægger kriterierne** for udpegning af de socialt dårligst stillede personer og de materielle afsavn i samarbejde med de partnerorganisationer, der eventuelt måtte deltage i uddelin-

² KOM (2010) 0486.

gen af hjælpen. Kommissionen skriver nemlig i sin begrundelse for forslaget, at fastlæggelsen af disse kriterier er EU-landenes eller partnerorganisationernes ansvar, da de er bedst egnede til at målrette bistanden under hensyn til de lokale behov.

Efter forslaget skal Kommissionen vedtage en **afgørelse om den årlige fordeling af midlerne** fra fonden blandt EU-landene. Fordelingen blandt landene baseres på de samme principper som fordelingen af midler fra strukturfondene samt under hensyn til kriterier om:

- hvor stor en andel af befolkningen, der lider alvorlige materielle afsavn
- hvor stor en del af befolkningen, som lever i husstande med meget lav arbejdsintensitet (arbejdsløshed)

Derefter skal hvert enkelt EU-land for hele den 7-årige periode udarbejde et **operationelt program**, som skal indeholde en række oplysninger, herunder bl.a. angivelse af:

- hvilke former for materielle afsavn, det operationelle program skal afhjælpe
- de eksisterende nationale ordninger
- hvilke mekanismer der i landet anvendes til at fastlægge kriterierne for udpegning af de socialt dårligst stillede personer
- kriterierne for udvælgelse af partnerorganisationerne, om nødvendigt opdelt efter behandlet type materiel afsavn
- hvilke myndigheder der skal stå for administrationen af ordningen
- en beskrivelse af de foranstaltninger, der træffes for at inddrage kompetente regionale, lokale og andre offentlige myndigheder i udarbejdelsen af det operationelle program.

Forslaget indeholder også bestemmelser, der skal sikre at midlerne anvendes i overensstemmelse med Fondens mål og overholder EU-reglerne for forsvarlig finansiel forvaltning.

Kommissionens begrundelse for nærhedsprincippet overholdelse

Kommissionen anfører i forslaget, at forordningens mål "ikke i tilstrækkelig grad [kan] opfyldes af medlemsstaterne og derfor bedre [kan] gennemføres på EU-plan"³. Forslaget indeholder ikke derudover nogen begrundelse for overholdelsen af nærhedsprincippet.

³ Betragtning nr. 42 til forslaget.

Folketingets nærhedstjek af direktivforslaget

De nationale parlamenter i EU har mulighed for at sende en begrundet udtalelse til Kommissionen inden 8 uger fra forslaget fremsættelse – dvs. den 26. december 2012 - hvis de mener, at forslaget strider mod nærhedsprincippet, dvs. hvis de mener, at man i tilstrækkelig grad gennem national lovgivning vil kunne realisere forslaget formål om at sikre de socialt udsatte fødevarer og elementære forbrugsgoder.

Ud over Folketinget har en række andre nationale parlamenter (fra Estland, Holland, UK, Sverige og Finland) p.t. indledt et nærhedstjek af forslaget.

Afsluttende bemærkninger

Det skal afslutningsvis bemærkes, at Folketinget også har mulighed for over for Kommissionen – såvel inden for som efter 8-ugers fristen for nærhedstjekket⁴ – at komme med bemærkninger til forslaget indhold.

Det skal blot fremgå klart af Folketingets udtalelse, at bemærkningerne knytter sig til forslaget indhold og ikke til overholdelsen af nærhedsprincippet.

Med venlig hilsen

Thomas Fich (3611)

⁴ Jf. artikel 6 i protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet